

Tey ungu mugu fáa tilboð um útbúgving

Vit prenta her røðuna, sum Hallstein Sigurðsson, valevni javnaðarflokksins í Suðurstreymoy, helt í Norðurlandahúsinum týskvøldið

Endamál javnaðarflokksins er at tryggja øllum frælsi og javnbjóðis rættindi uttan mun til vit, trúgv, kyn, starv og inntøku. At beina fyri órættvísni og vesældómi hevur altíð verið aðalendamálið hjá arbeiðararørsluni og hjá javnaðarflokkinum. Til tess at náa hesum máli miða vit ímóti einum sosialistiskum samfelag, har øll menniskju hava búskaparligt og politiskt frælsi. Hetta merkir, at vit miða ímóti einum samfelagi, har privati ognarrætturin til framleiðslutólini, t. d. skip, virki, verður avloystur av felags ognarrætti. Hetta er einki fremmant í Føroyum. Flestu flakavirki og flestu skip høvdu als ikki verið komin, um ikki fakfeløg, bygdaafelagsskapir og útróðrarfeløg høvdu tikið seg saman um hesi virki. Tað er bert harmiligt, at ikki eitt lógfest búskaparligt demokrati fylgir við, so tey, sum veruliga eiga virkini, eisini hava ræðið á teimum. Hetta er ein av teimum spurningum, sum javnaðarflokkurin fer at taka upp, tá hann kemur til aftur.

Javnaðarflokkurin virkar eisini fyri tjóðskaparligum frælsi, og vit meta, at um vit brúka heimastýrslógina, soleiðis sum hennara andi og bókstavur eru, náa vit hetta frælsi. Vit meta tó, at ein vandi er í bert at virka fyri tjóðskaparligum frælsi og gloyma at stríðast fyri, at arbeiðarar og fiskimenn fáa ognarrættin til framleiðslutólini. Vit eru eisini til reiðar, sum formaður floksins hevur víst á, at gera broytingar í heimastýrslógini, um hon á onkran øki skuldi forðað okkum í at náa fult sjálvráðið á okkara egnu viðurskiptum.

Vit eru ímóti øllum hernaðarligum samgongum, og flokkurin metir, at allir flokkar hava ábyrgd av at fáa herstöðirnar av landinum, soleiðis sum lógtingið hevur samtykt tað.

Tey ungu kenna fylgjurnar av borgarligum politikki gjøgnum fyra ár: Við samtíðarskattaskipanini misti ungdomurin einar 35—40 milliónir, íbúðar- og búsetingarviðurskiptini eru út av lagi,

dansviðurskiptini vánalig, og eitt felag sum jazz-felagið er av borgarliga meirlutanum í Havn sett út á gøtuna.

Arbeiðsskapandi tiltøk verða ikki sett í verk, og reglugerðin til fritíðarlógina er sultað, soleiðis at ungdomsfelögin ongan peningaligan stuðul hava kunnað fingið eftir hesari lóg. Vanvirðingin sum hetta landsstýrið hevur sýnt ungdominum, er eitt gott dømi um borgarligan politiskan moral — tú verður bert virður eftir tí, tú vinnur ella produserar. Tí verða tey ungu mett sum ein útreiðsla eins og tey gomlu. Støða javnaðarflokksins er tann mótsetta. Vit meta ilögur í ungdomin sum bestu ilögur, eitt samfelag kann gera. Ut frá hesum royndi javnaðarflokkurin at veita meginpartin av skattamilliónunum hjá ungdominum út aftur til ungdomin. Tí hevði flokkurin uppskot um at hækka játtanina til lestrargrunnin um, at nakað skuldi fara til kollegiu- og íbúðarbygging, nakað til undirvisingartilfar og nakað til arbeiðsskapandi tiltøk, serliga fyri ungdomin.

Útbúgvingarpolitikkur

Eg skal nú greiða eitt sindur frá okkara útbúgvingarpolitikki. Her er tað serstakliga útbúgvingartilboðið til tey 16—19 ára gomul skulu fáa eitt tilboð um útbúgving. Viðari ynskja vit at seta á stovn nýggjar útbúgvingar inn- og sjó- og fiskivinnu, matvøruframleiðslu og mangt annað. Hesar útbúgvingar eiga at byggja á eitt felags stöði, og hetta stöði skal innihalda nógv av tí, sum tit læra her í teimum sokallaðu alment danningar lærugreinum — also mál, søgu, samfelagskunneika og tónleiki. Á tann hátt tryggja vit øllum føroyskum ungdomi eitt felags mentanarligt stöði, uttan mun til hvørji fak tey ungu annars velja.

Vit taka undir við tankanum um útbúgvingarlen og stuðuli til felagsskapir, ið royna at útvega ungum bústað og íbúðir.

Búskaparliga gongdin vendar

Tyngsta takið verður at venda búskaparligu gongdini og samstundis tryggja øllum arbeiði. Javnaðarflokkurin er einasti flokkur, sum metir upp við eini fastari ætlan, sum hevur eitt politiskt boð uppá, hvussu vit fáa skil á tann búskaparliga ruðuleika, sum borgarliga samgongan hevur skapt.

At vit í Føroyum fáa pening úr Danmark, er tekin um ójávnt býti av virðinum her.

Typiska sambandsfilosofin er, at um summi — t. d. pensionistar og onnur veik — fáa eitt oyra úr danska statskassanum, nýtist okkum ikki sjálvi at syrgja fyri teimum.

Hetta er ómoralskt.

Vit í Javnaðarflokkinum siga, at um føroyska samfelagið var skipað rættvísari, hevði verið óneyðugt við donskum veitingum. Og so høvdu vit saktans kunnað verið ein sjálvstøðug tjóð.

Men tá vit yvirtaka, skal tað vera væl fyrri-reikað, so at hetta ikki gongur út yvir tann lág-lønta.

Tí trúgva vit ikki upp á eina knappliga loysing, og serliga ikki, sum nú er, meðan stórkapitalurin situr við endan.

Tá vit yvirtaka, skal tað vera við tí fyrri eyga at skapa eitt rættvísari samfelag.

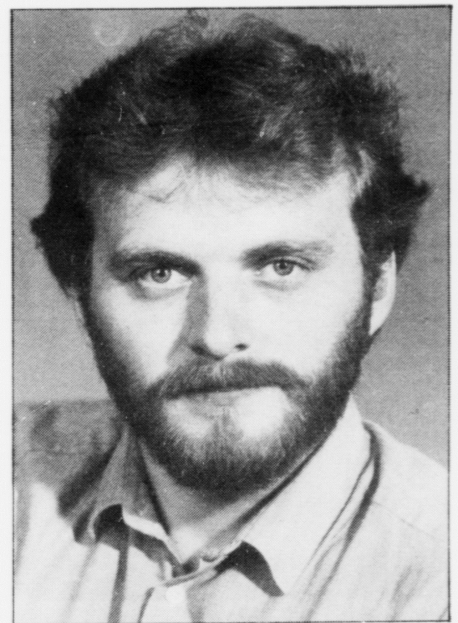
Fólkaflokkurin og Sambandsflokkurin haraftur-í móti hava «ta friu kappingina» — Junglulógina — til fyrmynd. Tí sterka, sum tá yvirlivir, ætla teir at geva ágóðan.

Tað var, meðan menniskjan enn klatraði í trønum, at henda teori kundi brúkast. Men enn eru summi, sum ætla at føra eina so avloðaða skipan á menniskjasamfelagið.

Tjóðveldisflokkurin sigur seg «hava álit á fólkinum, her býr».

Men her búgva eisini spekulantar og beinleiðis kapitalistar. Teimum hava vit ikki álit á.

Harafturímóti hava vit álit á tí arbeiðandi fól-

inum — teimum, sum skapa virðini í samfelagnum.

Eisini Fólkaflokkurin sigur, at «í Føroyum skulu føroyingar ráða». Men so leingi, sum teir virka eftir teoriini: «tann sterkasti yvirlivir», vita vit, hvørjir føroyingar, tað eru, sum skulu ráða.

Tjóðveldisflokkurin veit ikki, um hann er vnsra-ella høggravendur. Ein av oddamonnum teirra segði nýliga fyri opnari mikro-

fon: «Tjóðveldisflokkurin hevur verið ákærður fyri at vera vinstravendur, og tað, sum verri er...

Samstundis sigur onkur annar teirra: um samfelagið er sosialistiskt ella antisosialistiskt, er likamikið...

So er ikki lætt at vita, hvørjar føroyingar, teir vilja hava at ráða í Føroyum.

Henda nationalismi kann stutt samanfatast soleiðis:

Fólkaflokkurin sigur: Í Føroyum skulu einstakir føroyingar ráða, men ikki allir.

Tjóðveldisflokkurin sigur: Vit vita ikki, hvørjir føroyingar skulu ráða í Føroyum, men ráða skulu teir fyri ein og hvønn pris.

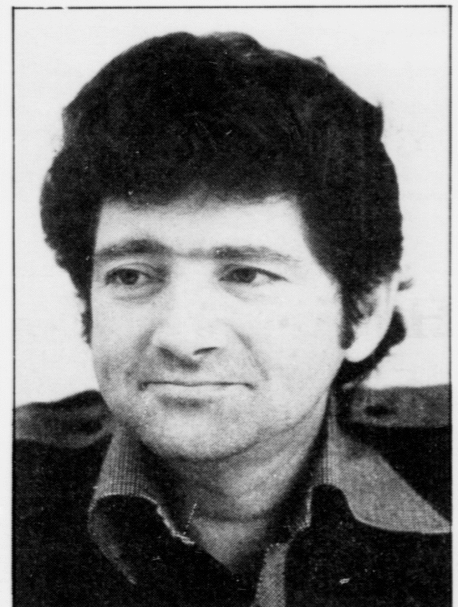
Vit í Javnaðarflokkinum siga harafturímóti:

Í Føroyum skal lön-takarin ráða. Í Føroyum skal alt fólkið ráða.

Gunnar Staksá, valevni Javnaðarflokksins í Suðurstreymoy, skrivar:

Liberalisma

Hetta litla orðið — liberalisma — er yndisorðið hjá teimum borgarligu flokkunum og verður av teimum ofta nýtt at seta upp ímóti sosialismuni og serstakliga móti sosialistiskum politikki. Hetta orðið ljóðar tó væl, og ivaleyst kann nógv gott leggjast í tað av monnum, ið duga at málbera seg snildisliga, hava tunguna á rættum stöði, tá ið týðingur skal leggjast í tað — eisini tann mest villeið-andi. Alt tað frælsi, ið leiðast kann av hesum, kann ljóða væl, men nógv óhugnaligt fjálar seg aftan fyri liberalismuna. Hesin frælsi politikkur var kanska ikki heilt av leið, um allir borgarar samfelagsins høvdu somu byrjanarmøguleikar og stóðu á jøvnum fæti, men so er ikki — og tá høvdu vit jú eisini hitt sosialistiska samfelagið, sum ikki kann sameinast við liber-

Framhald á síðu 4